

Nordre Follo
kommune

Årsplan 2025/2026

Kråkstad barnehage

«Rause, inkluderende og
utforskende»

Innhold

1 OM ÅRSPLANEN OG KOMMUNENS MÅL FOR BARNEHAGENE	2
2 KOMMUNENS STYRINGSOKUMENTER	3
3. OM BARNEHAGEN – SATSINGSOMRÅDER OG AKTIVITETER DETTE ÅRET	4
3.1 BAKGRUNN FOR VALG AV SATSINGSOMRÅDER.....	4
3.2 SATSINGSOMRÅDENE.....	5
3.3 KOMPETANSEUTVIKLING.....	8
4 BARNEHAGENS FORMÅL OG INNHOLD	9
4.1 BARNEHAGENS MANDAT OG VERDIGRUNNLAG	9
4.2 OMSORG	10
4.3 LEK	11
4.4 DANNING	11
4.5 LÆRING	12
4.6 VENNSKAP OG FELLESSKAP	12
4.7 KOMMUNIKASJON OG SPRÅK.....	13
4.8 BARNEHAGENS FAGOMRÅDER	14
4.9 BARNEHAGENS FASTE TEMA	14
5 BARNES MEDVIRKNING	15
5.1 BARN OG UNGE MEDVIRKER	16
6 BARNEHAGENS ARBEIDSMÅTER	17
6.1 PROGRESJON	17
6.2 DIGITAL PRAKSIS	18
6.3 KVALITETSKJENNETEGN	18
7 OVERGANGER.....	19
7.1 NÅR BARNET BEGYNNER I BARNEHAGEN	19
7.2 OVERGANGER INTERNT I BARNEHAGEN.....	19
7.3 OVERGANGER MELLOM BARNEHAGE OG SKOLE	20
8 PLANLEGGING, VURDERING OG DOKUMENTASJON	20
9. AKTIVITETER / ÅRSJUL.....	22
10. PLAN FOR VURDERING.....	23
11. KILDER OG REFERANSER	24

1 Om årsplanen og kommunens mål for barnehagene

Barnehagen skal ivareta barnas behov for omsorg og lek, samt fremme læring og danning. Barnehagens verdigrunnlag skal formidles, praktiseres og oppleves i alle deler av barnehagens pedagogiske arbeid. Barnets beste skal alltid være et overordnet mål.

Å møte individets behov for omsorg, trygghet, tilhørighet og anerkjennelse og sikre at barna får ta del i og medvirke i fellesskapet, er viktige verdier som skal gjenspeiles i barnehagen.

Barnehagen skal fremme demokrati, mangfold og gjensidig respekt, likestilling, bærekraftig utvikling, livsmestring og helse. ([Rammeplanen 2017, side 7](#))

Årsplanen viser hvordan barnehagen arbeider for å omsette både rammeplanen og kommunens planer til pedagogisk praksis. Planen er et arbeidsredskap for alle ansatte i barnehagen. Den inneholder felles satsingsområder for alle kommunale barnehager og den enkelte barnehages visjon, mål og tiltak.

Del av kommunens styringssystem

Barnehagens årsplan er en del av Nordre Follo kommunes styringssystem, sammen med kommuneplanen og årlige økonomi- og handlingsplaner. Årsplanen skal sikre sammenheng mellom kommunens overordnede mål og de mål, tiltak og aktiviteter barnehagen prioriterer. I tillegg skal planen gi informasjon til foreldre/brukere av barnehagen.

Visjon og verdier

Kommunens visjon er Nær og nyskapende. Våre verdier er Ansvar, omsorg og respekt.

Både visjonen og verdiene skal prege oss som enkeltmennesker, kollegaer, tjenesteytere og samarbeidspartnere. Sammen med innbyggere, frivillige og næringsliv skal barnehagene bidra til å skape en trygg og god oppvekst for barn i Nordre Follo kommune.

Fastsatt av SU: mai 2025

Barnehagens styrer: Lene-Marie Højord Johansen

Årsplanen sendes ut på e-post.

Den ligger også på [barnehagens nettside](#)

2 Kommunens styringsdokumenter

Trygg oppvekst er ett av fire satsingsområder i kommuneplan for Nordre Follo. Disse blir blant annet fulgt opp med fem innsatsområder i økonomi- og handlingsplan for perioden 2025-2028:

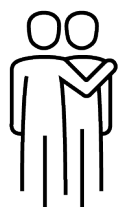
Vi skal bidra til at alle foreldre er trygge og gode omsorgspersoner.

Foreldre som ressurs

I alt vi gjør skal vi arbeide for at foreldre inviteres med, inkluderes og gir tilbakemeldinger om tjenester og samarbeid, og bidrar som den ressursen de er for egne og andres barn.

Vi skal sørge for at alle hører til i et inkluderende fellesskap.

Inkluderende fellesskap

I alt vi gjør skal vi jobbe for at barn, unge og foreldre er inkludert og opplever tilhørighet.

Vi skal se barnet - hele barnet og familien.

Se meg – hele meg

I alt vi gjør og i alle relasjoner, skal vi jobbe verdibasert, ta ansvar, gi omsorg og ha respekt for barn og unge. Vi skal være bevisste egne og andres grenser og hvordan barn, unge og foreldre er i stand til å mestre livene sine, egen psykisk og fysisk helse og hva vi kan bidra med for den enkelte.

Vi skal legge til rette for nysgjerrighet og lærelyst, slik at barn og unge får realisert sitt potensial for utvikling og læring.

Lærelyst

I alt vi gjør skal vi ha troen på at alle barn og unge kan lære, og vi stimulerer til nysgjerrighet, utvikling og læring.

Vi skal sørge for at barn og familier som har behov for støtte får riktig innsats tidlig nok.

Riktig innsats tidnok

I alt vi gjør ser vi hele mennesket og vi involvere den det gjelder. Vi tar ansvar ved å bidra til koordinering for å skape helhet og sammenheng for den enkelte og familien.

Les mer på kommunens nettside

- [Kommuneplan for Nordre Follo kommune 2019-2030](#)
- [Økonomi- og handlingsplan 2025-2028](#)

3. Om barnehagen – satsingsområder og aktiviteter dette året

«Rause, inkluderende og utforskende»

3.1 Bakgrunn for valg av satsingsområder

De fleste barn får en trygg start på livet, men dessverre ikke alle. FNs barnekonvensjon sier at alle barn har rett til at ingen skader eller misbruker dem. Ulike undersøkelser utført av barne-, ungdoms- og familiedirektoratet viser at 20% av barn og unge blir utsatt for en eller annen form for vold eller uønsket seksuell atferd før de fyller 18 år. Det blir også utført seksuelle krenkelser mellom barn, derfor er det viktig at barn lærer tidlig om seksualitet og vet hvor egne og andres grenser går. For å lære hvor egne grenser går er det viktig at barn får utforske hva som føles bra og hva som ikke føles bra på en trygg måte hvor man ikke bør være redd for å bli oppdaget og få tilsnakk. Personalet skal la barn få friheten til å lære om seg selv og utforske egen kropp. Dermed vil den voksne også oppleves trygg å komme til med spørsmål og bekymringer. Rammeplanen sier at «barnehagen skal bidra til at barna blir kjent med kroppen sin og utvikler bevissthet om egne og andres grenser» (Rammeplanen). Det er politisk vedtatt at barnehagene i Nordre Follo skal jobbe med kropp, seksualitet og grenser for å forebygge vold og seksuelle overgrep. Kunnskap hos barn om hva som er lov og ikke, er overgriperens verste fiende. Det handler om at vi må tro det skjer, eller så ser vi det ikke. For barnets beste må vi tørre å tro det verste.

Kråkstad barnehage har gjennom skolering og utprøving de siste årene opparbeidet seg kompetanse på området, noe barnehagen skal bygge videre på.

Personalet skal i løpet av barnehageåret følge en progresjonsplan som gir barna kunnskap og kompetanse innenfor tema seksualitet. Planen er bygget på ulike nivåer, som brukes utifra barns alder og utviklingsnivå, men baserer seg på de samme temaer. Dette temaet skal implementeres i barnehagens daglige arbeid og vil bli en del av personalets impulsive møter med barna, samtidig som de jobber med det i temabaserte og voksenstyrte aktiviteter.

3.2 Satsingsområdene

Hovedmål

- Personalet skal bidra til at barn får kunnskap og erfaringer om egen kropp, samt setter egne grenser og respekterer andres grenser.

• Delmål

- Trene på bevisstgjøringen til barna på egen kropp, og dens funksjoner.
- Etablere språk og begreper om kroppen.
- Barna får positivt forhold til egen kropp.
- Barna får erfaringer med å sette grenser for egen kropp, samt respektere andres grenser.
- Barna utvikler begreper og anerkjennelse for ulike følelser slik at de blir trygge på å håndtere dem.
- De eldste barna får kunnskap om hvordan barn blir til.
- Barna får kunnskap om forskjellen på gode og vonde hemmeligheter.

• Kjennetegn

- Personalet ser barn som klarer å sette grenser for egen kropp.
- Personalet ser barn som forstår og respekterer andres grenser.
- Personalet hører barn som setter ord på de ulike kroppsdelene.
- Personalet opplever barn som er trygg på seg selv og de rundt seg slik at de klarer å vise følelser i ulike situasjoner.
- Personalet ser/hører at de eldste barna har kunnskap om hva som er god/ikke god berøring fra voksne.
- Personalet ser barn som har kunnskap om kroppens funksjoner

- Personalet ser/hører barn som har kunnskap om hvordan barn blir til

Hovedmål

- Barnehagen har trygge og robuste barn som tar vare på seg selv og andre
- **Kjennetegn på trygge og robuste barn**
 - Utrykke følelser, tanker og erfaringer
 - Tar hensyn til seg selv og andre
 - Håndtere motgang/ulikheter og tåler å få et nei
 - Tør å prøve nye ting
 - Søker trøst når de trenger det
 - Bidrar til at andre har det bra
 - Gode på å samhandle med andre
 - Har egne meninger, tør å si stopp og tar egne valg
- **Kjennetegn på personal som ser, lytter og setter ord på og møter barnas følelser og tanker**
 - Barn som blir sett med det gode blikk og oppmerksomt lyttet til for å forstå bakenforliggende behov
 - Barn bli møtt med omsorg, varma, nærhet, trygge grenser og tydelige forventninger
 - Barn opplever beskyttelse og omsorg for å bli trygge til å undersøke verden
 - Personalet legger til rette for gode samtaler
 - Barnehagen har ett trygt leke- og læringsmiljø hvor alle barn gis mulighet til å håndtere tanker, følelser og utvikle empati og sans for felleskap
 - Personalet benevner barnas følelsesuttrykk

Barnesamtaler

Pedagogene i barnehagen skal kommende barnehageår videreutvikle barnesamtaler som et av våre verktøy for å fremme et inkluderende barnehagemiljø som oppleves trygt for barna. Forankringen til dette arbeidet ligger i barnehageloven kapittel 8. Det arrangeres pedagogtreff på tvers av barnehagene

i sonen for å inspirere, følge opp og dele erfaringer rundt denne satsningen. Alle barn over 2 år i sonens barnehager har nå avsatt tid til minst 2 barnesamtaler i året med en av pedagogene på avdelingen. Det handler om å gi barn en stemme og la de sette ord på sin egen virkelighet. Barn vet aller mest om hvordan de har det, selv om enkelte voksne kan mene noe annet. Vi skal gjennom arbeid med systematiske barnesamtaler tilrettelegge for at barn selv kan fortelle om opplevelsene sine og hvordan de har det i barnehagen.

Barnehagens tiltak:

- Det gjennomføres barnesamtaler i forkant av hver foreldresamtale på storebarnsavdelingene.
- Personalet bruker barnesamtaler aktivt for å få frem barnets egne vurderinger av barnehagemiljøet.
- Personalet bruker barnesamtaler aktivt som verktøy for planlegging, gjennomføring og evaluering.

CLASS

I barnehagen vår jobber vi systematisk med CLASS (Classroom Assessment Scoring System), et forskningsbasert verktøy som hjelper oss å utvikle kvaliteten på samspillet mellom voksne og barn. CLASS brukes både til observasjon og refleksjon, og gir oss et felles språk for hva som kjennetegner godt pedagogisk arbeid i barnehagen.

CLASS er delt inn i tre hovedområder som vi arbeider med gjennom hele året:

1. Emosjonell støtte:

Vi legger stor vekt på å skape et trygt og støttende miljø hvor barna føler seg sett, hørt og anerkjent. Vi jobber aktivt med relasjonsbygging, og ønsker at hvert enkelt barn skal oppleve tilhørighet, trygghet og glede i hverdagen.

2. Organisering og struktur:

Forutsigbarhet og tydelige rammer gir trygghet. Vi arbeider med å etablere gode rutiner, fremme positiv atferd og støtte barnas selvregulering. De voksne er bevisste i sin rolle som ledere i barnegruppen, og skaper et miljø der barna kan utforske, leke og lære med ro og konsentrasjon.

3. Støtte til læring:

Vi legger til rette for barns undring, utforskning og språkbruk. De ansatte er aktive samtalepartnere som følger opp barnas initiativ, stiller åpne spørsmål og hjelper barna med å utvide sin tenkning og

forståelse. Vi er opptatt av å gjøre læring meningsfull og relevant for barna, ut fra deres interesser og utviklingsnivå.

Gjennom CLASS får personalet et verktøy til å reflektere over egen praksis og sette konkrete utviklingsmål. Det bidrar til et felles fokus i personalgruppen og støtter vår kontinuerlige innsats for å gi barna et rikt, inkluderende og utviklende barnehagetilbud med høy kvalitet.

RVTS

Barnehagen vår har et bevisst fokus på å møte alle barn med trygghet, omsorg og forståelse. Som en del av dette arbeidet samarbeider vi med RVTS (Regionalt ressurscenter om vold, traumatisk stress og selvmordsforebygging). RVTS gir barnehagen kompetanseheving og støtte i arbeidet med barn som kan ha opplevd belastninger, traumer eller som viser tegn til å streve i hverdagen.

Målet med samarbeidet er å styrke personalets kompetanse i å møte barn med ulike behov på en trygg, traumesensitiv og relasjonsfremmende måte. Dette er viktig både for å ivareta barnas psykiske helse og for å sikre et inkluderende og trygt barnehagemiljø for alle.

Gjennom samarbeid med RVTS får vi blant annet:

- Faglig veiledning og opplæring i traumesensitiv omsorg (TSO)
- Kunnskap om hvordan belastninger og traumer kan påvirke barns utvikling og atferd
- Verktøy for å støtte barn gjennom regulering, trygghet og tilknytning
- Hjelp til å se og forstå barnets signaler og behov bak atferden
- Styrket samarbeid med foresatte og andre instanser når det er behov for det

Arbeidet med RVTS inngår i barnehagens helhetlige satsing på trygge relasjoner og inkluderende fellesskap. Vi ønsker å være en barnehage der alle barn – uansett livserfaring – opplever tilhørighet, mestring og glede.

3.3 Kompetanseutvikling

Personalet skal jobbe fokusrettet på kompetanseutvikling hos personalet for å øke trygghet, stabilitet og kvalitet i vårt pedagogiske arbeid. Kompetanseutviklingen i personalet vil barnehageåret 2025/2026 skje gjennom våre interne møter i barnehagen, sonen og kommunen både via innleide ressurspersoner, men også ved bruk av deres egne kompetansepersoner. I tillegg ønsker personalet også å benytte oss

av kurstilbudet som er gitt via blant annet deres samarbeidspartnere og fylkeskommunen. Det er viktig for de ansatte at avsatte møter skal ha ett innhold som gir økt kompetanse, motivasjon og entusiasme til faget deres.

Rammeplanen (2017) krever at pedagogiske ledere skal lede det pedagogiske arbeidet i tråd med godt faglig skjønn. Vi kom forrige barnehageår godt i gang med systematiske pedagogtreff på tvers av barnehagene i sone Ski sørøst. Målet er å styrke mellomledernivåene i alle barnehagene i sonen for slik å øke nærværet og kvaliteten på det pedagogiske arbeidet. I treffene får pedagogene faglige oppdateringer i tråd med satsningsområdene inkluderende barnehagemiljø, barnesamtaler og ledelse. Gjennom å dele erfaringer og arbeidsmetoder i et større fagmiljø sikrer vi Rammeplanens krav og forbedrer kvaliteten på barnehagenes pedagogiske tilbud.

4 Barnehagens formål og innhold

Barnehagens innhold skal være allsidig, variert og tilpasset enkeltbarnet og barnegruppen.

I barnehagen skal barna få leke og utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. Arbeidet med omsorg, danning, lek, læring, sosial kompetanse og kommunikasjon og språk skal ses i sammenheng og samlet bidra til barns allsidige utvikling. (Rammeplanen 2017, side 19)

4.1 Barnehagens mandat og verdigrunnlag

Barnehagen jobber i tråd med føringene i Rammeplan for barnehage fastsatt av Kunnskapsdepartementet 24. april 2017 med hjemmel i lov om barnehager 17. juni 2005. Rammeplan for barnehage beskriver barnehagens innhold og oppgaver.

Her står det beskrevet hvilket verdigrunnlag barnehagen skal bygge på, som verdier i kristen og humanistisk arv og tradisjon, respekt for menneskeverdet og natur, åndsfrihet, nestekjærlighet, tilgivelse, likeverd og solidaritet, verdier som er forankret i menneskerettighetene og fastsatt i barnehageloven og internasjonale konvensjoner som Norge har sluttet seg til.

Barnehagen skal fremme demokrati, mangfold og gjensidig respekt, likestilling, bærekraftig utvikling, livsmestring og helse.

Fagområdet Etikk, religion og filosofi beskriver barnehagens mandat når det gjelder å legge til rette for å skape verdier, normer og holdninger som skal gi barn kunnskap om livssynsmangfold og kjennskap til fortellinger, tradisjoner, verdier og høytider i ulike livssyn og erfaring med kulturelle uttrykk og dens

egenverdi. Barnehagen skal skape interesse for mangfoldet og forståelse for andre menneskers livsverden og leveste.

Barnehagen skal bidra til at barna får en forståelse for at det finnes mange ulike måter å forstå ting på og leve sammen på. Den skal bidra til å utvikle barns interesse og respekt for hverandre og forstå verdien av likheter og ulikheter i et fellesskap.

Fagområdet Nærmiljø og samfunn beskriver hvordan barnehagen skal bidra til å gjøre barna kjent med nærmiljø, samfunn og verden. Kulturelt mangfold, ulike levevis og ulike familieformer er en del av fagområdet, og barn skal få begynnende kjennskap til menneskerettighetene.

Barnehagen har ulike markeringer som representerer mangfoldet i barnegruppa og samfunnet. Det kan være religiøse høytider og andre tradisjoner som er aktuelle, eksempelvis pride, nasjonaldager, halloween og karneval. Markeringer må for øvrig sees i lys av samfunnsutviklingen og kulturelle endringer som barnehagen må forholde seg til.

Aktiviteter i forbindelse med disse markeringene bidrar til å sikre etterlevelse av kravene stilt til barnehagen gjennom Rammeplan for barnehagen og lov om barnehage.

4.2 Omsorg

Barnehagen skal ivareta barnas behov for omsorg

Barnehagen skal aktivt legge til rette for omsorgsfulle relasjoner mellom barna og personalet og mellom barna, som grunnlag for trivsel, glede og mestring. Personalet skal arbeide for et miljø som ikke bare gjør barna til mottakere av omsorg, men som også verdsetter barnas egne omsorgshandlinger. (Rammeplanen 2017, side 19)

Barnehagens tiltak:

- Personalet legger til rette for gode samtaler
- Personalet er tilstedeværende sammen med barn
- Barnehagens skal ha forståelse for Trygghets sirkelen (Circle of security/COS) og handle utifra dette.
- Personalet tilpasser seg barnas behov for trygghet og tilknytning i sin organisering av hverdagen.

4.3 Lek

Barnehagen skal ivareta barnas behov for lek

Leken skal ha en sentral plass i barnehagen, og lekens egenverdi skal anerkjennes. Barnehagen skal gi gode vilkår for lek, vennskap og barnas egen kultur. Leken skal være en arena for barnas utvikling og læring, og for sosial og språklig samhandling. Barnehagen skal inspirere til og gi rom for ulike typer lek både ute og inne. Barnehagen skal bidra til at alle barn kan oppleve glede, humor, spenning og engasjement gjennom lek - alene og sammen med andre. (Rammeplanen 2017, side 20)

Barnehagens tiltak:

- Personalet legger til rette for ulike typer leker/lekemiljø tilpasset alder og behov, avdelingsvis og på tvers av avdelinger.
- Barna er medvirkende i leken og miljøet som skapes inne og ute.
- Personalet varierer mellom å være observerende, deltagende og støttende etter barnas behov.
- Personalet bruker lek som arena for å fremme barnets nysgjerrighet og undring.

4.4 Danning

Barnehagen skal fremme danning

Barnehagen skal støtte barna i å forholde seg prøvende og nysgjerrig til omverdenen og bidra til å legge grunnlag for modig, selvstendig og ansvarlig deltagelse i demokratiske fellesskap. Barnehagen skal fremme samhold og solidaritet samtidig som individuelle uttrykk og handlinger skal verdsettes og følges opp. Barnehagen skal bidra til at barna kan forstå felles verdier og normer som er viktige for fellesskapet. Barnehagen skal bidra til å fremme barnas tilhørighet til samfunnet, natur og kultur. I barnehagen skal barna få delta i beslutningsprosesser og utvikling av felles innhold. Barna skal støttes i å uttrykke synspunkter og skape mening i den verden de er en del av. Gjennom samspill, dialog, lek og utforsking skal barnehagen bidra til at barna utvikler kritisk tenkning, etisk vurderingsevne, evne til å yte motstand og handlingskompetanse, slik at de kan bidra til endringer. (Rammeplanen 2017, side 21)

Barnehagens tiltak:

- Personalet skal fremme likestilling og motvirke all form for diskriminering
- Barnehagen skal tilby bøker, sanger og eventyr som representerer mangfoldet.
- Personalet tilrettelegger for barnas mestringsfølelse, og øker barnas selvtillit og selvbylde, samt anerkjenner barnas følelser og opplevelser.

- Gjennom lek lærer barna om sosialkompetanse: og bli modig, selvstendig og inkludering.
- Personalet samtaler om forskjeller på fantasi, fiksjon og realitet, for å skape mening og sammenheng til barnas liv, erfaringer og kultur.

4.5 Læring

Barnehagen skal fremme læring

I barnehagen skal barna oppleve et stimulerende miljø som støtter opp om deres lyst til å leke, utforske, lære og mestre. Barnehagen skal introdusere nye situasjoner, temaer, fenomener, materialer og redskaper som bidrar til meningsfull samhandling. Barnas nysgjerrighet, kreativitet og vitebegjær skal anerkjennes, stimuleres og legges til grunn for deres læringsprosesser. Barna skal få undersøke, oppdage og forstå sammenhenger, utvide perspektiver og få ny innsikt. Barna skal få bruke hele kroppen og alle sanser i sine læringsprosesser. Barnehagen skal bidra til læringsfellesskap der barna skal få bidra i egen og andres læring. (Rammeplanen 2017, side 22)

Barnehagens tiltak:

- Personalet er bevisst lekens betydning for barns læring.
- Personalet ha ett trygt og kreativt leke- og læringsmiljø hvor alle barn gis mulighet til å håndtere tanker, følelser og ulike empati og sans for fellesskap.
- Personalet er engasjert i å introdusere barna for nye temaer som bidrar til meningsfull samhandling mellom barna.
- Personalet er faglig oppdatert i hva det vil si å tilrettelegge for et stimulerende miljø som støtter barnas lyst til å leke, utforske, lære og mestre.

4.6 Vennskap og fellesskap

Barnehagen skal fremme vennskap og fellesskap

Sosial kompetanse er en forutsetning for å fungere godt sammen med andre og omfatter ferdigheter, kunnskaper og holdninger som utvikles gjennom sosialt samspill. I barnehagen skal alle barn kunne erfare og være betydningsfulle for fellesskapet og være i positivt samspill med barn og voksne.

Barnehagen skal aktivt legge til rette for utvikling av vennskap og sosialt fellesskap. Barnas selvfølelse skal støttes, samtidig som de skal få hjelp til mestre balansen mellom å ivareta egne behov og det å ta hensyn til andres behov. (Rammeplanen 2017, s. 22)

Barnehagens tiltak:

- Personalet skal tilrettelegge for utvikling av barns sosiale og emosjonelle kompetanse.
- Personalet skal tilrettelegge for at barna får erfare å være betydningsfulle for felleskapet.
- Personalet forebygger, avdekker og stopper mobbing, krenkelser og utestenging.
- Personalet gjør barna kjent med ulike følelsesuttrykk, gjennom å bruke konkrete, samtaler og historier.
- Personalet støtter barna og hjelper de med å finne metoder for konflikthåndtering.

Les mer på kommunens nettside

[Plan for å fremme trygt og godt barnehagemiljø](#)

4.7 Kommunikasjon og språk

Barnehagen skal fremme kommunikasjon og språk

Barnehagen skal være bevisst på at kommunikasjon og språk påvirker og påvirkes av alle sider ved barnets utvikling. Gjennom dialog og samspill skal barna støttes i å kommunisere, medvirke, lytte, forstå og skape mening. Barnehagen skal anerkjenne og verdsette barnas ulike kommunikasjonsuttrykk og språk, herunder tegnspråk. Alle barn skal få god språkstimulering gjennom barnehagehverdagen, og alle barn skal få delta i aktiviteter som fremmer kommunikasjon og en helhetlig språkutvikling.

(Rammeplanen 2017, side 23)

Barnehagens tiltak:

- Personalet har kunnskap om barns språk utvikling.
- Personalet støtter barns bruk av språk som redskap for å tenke og gi uttrykk for egne meninger og følelser.
- Personalet setter ord på barnas kroppslige uttrykk, for å sikre at deres non verbale kommunikasjon blir forstått best mulig.
- Barna møter bøker, sang, rim og regler som oppslag på avdelingen tilgjengelig til fri benyttelse og tilrettelagte aktiviteter ute og inne.
- Personalet skal fange opp og veilede barn som trenger ekstra støtte i sin språkutvikling.

Se også pkt. 6.3 Kvalitetskjennetegn.

4.8 Barnehagens fagområder

Fagområdene gjenspeiler områder som har interesse og egenverdi for barn i barnehagealder, og skal bidra til å fremme trivsel, allsidig utvikling og helse. Barnehagen skal se fagområdene i sammenheng, og alle fagområdene skal være en gjennomgående del av barnehagens innhold.

Barnehagen skal ta utgangspunkt i barnas engasjement og bidrag slik at arbeidet med fagområdene kan oppleves som en meningsfull og morsom del av barnas hverdag. Barnas interesse for fagområdene skal stimuleres, og barnehagen skal bidra til å etablere et lærende fellesskap som verdsetter ulike uttrykk og meninger. Barna skal utvikle kunnskaper og ferdigheter innenfor alle fagområder gjennom undring, utforskning og skapende aktivitet. (Rammeplanen 2017, side 47)

- Kommunikasjon, språk og tekst
- Kropp, bevegelse, mat og helse
- Kunst, kultur og kreativitet
- Natur, miljø og teknologi
- Antall, rom og form
- Etikk, religion og filosofi
- Nærmiljø og samfunn

Barnehagens tiltak:

- Barnehagen skal ha fokus på alle fagområdene i det daglige arbeidet.
- Personalet ser barnas interesser knyttet til fagområdene og tilrettelegger aktiviteter deretter.
- Personalet skal planlegge, dokumentere og reflektere rundt arbeidet med barnehagens fagområder.
- Barnehagen skal gjennom årshjulet sørge for at man i løpet av barnehageåret har økt fokus på alle fagområdene.

4.9 Barnehagens faste tema

De kommunale barnehagene har tre felles temaer, i tillegg til egne mål og satsingsområder.

Inkluderende fellesskap

Inkluderende fellesskap er et overordnet satsningsområde i barnehagene. Ifølge barnehageloven har barnehagen plikt til å arbeide for et leke- og læringsmiljø, der alle barn er inkludert i gruppefellesskapet. Ansatte har plikt til å følge med på hva som skjer i miljøet og skal aktivt gripe inn hvis de ser at barn opplever krenkelser fra andre barn eller andre ansatte.

- [Plan for å fremme trygt og godt barnehagemiljø](#)

Vold i nære relasjoner – barnehagens arbeid med kropp, seksualitet og grenser.

Dette er et ledd i arbeidet med innsatsområdet «Se meg - hele meg» og overordnet plan «Vold i nære relasjoner». Barn skal få kunnskap om tema kropp, seksualitet og grenser som gjør at de både tør og har et språk til å fortelle om vold og seksuelle overgrep så tidlig som mulig. Personalet skal være trygge omsorgspersoner og aktivt til stede for å fange opp barns signaler og uttrykk. Dette arbeidet skal sees i sammenheng med progresjonsplan for barnehagens arbeid med å forebygge vold og seksuelle overgrep.

Arbeidet er delt opp i fire underpunkter:

- Forebygge
- Avdekke
- Håndtere
- Ivareta

Trafikksikker barnehage

I samarbeid med Trygg trafikk og trygge lokalsamfunn har Nordre Follo som mål å bli en trafikksikker kommune. Barnehagene bidrar i dette arbeidet og samarbeider tett med foreldrene.

- [Trygg trafikk](#)

5 Barns medvirkning

Barnehagen skal ivareta barnas rett til medvirkning ved å legge til rette for - og oppmuntre til at barna kan få gitt uttrykk for sitt syn på barnehagens daglige virksomhet, jf. barnehageloven § 1 og § 3, Grunnloven § 104 og FNs barnekonvensjon art. 12 nr. 1. Barna skal jevnlig få mulighet til aktiv deltakelse i planleggingen og vurderingen av barnehagens virksomhet. Alle barn skal få erfare å få innflytelse på det som skjer i barnehagen. (Rammeplanen 2017, side 27)

Se også pkt. 6.3 Kvalitetskjennetegn.

Barnehagens tiltak:

- Ansatte oppfordrer barna til ytre sine meninger og er bevisste og oppmerksomme på barnas nonverbale kommunikasjon uttrykk.

- Personalet observerer barnas lek og bygger videre på barnas interesser, og bruker dette i arbeid og planer.
- Barn velger selv leker og aktiviteter ut ifra det tilrettelagte lekemiljøet på avdelingen.

5.1 Barn og unge medvirker

Kommunikasjonsavdelingen har utviklet et symbol som skal brukes i alle kommunens planer, hvor barn og ungdom har medvirket. Barn og unge har en lovfestet rett til å medvirke, si sin mening og bli hørt. Kommuneplanen sier også at det skal legges til rette for at barn og unge kan delta når kommunen planlegger og utvikler tjenester og lokalsamfunn. Handlingsplan – demokrati for barn og unge, ble vedtatt i kommunestyret mai 2022. Den er utarbeidet på grunnlag av Demokratimeldingen fra 2021, og i samspill med elever i valgfaget «Demokrati i praksis» ved Hellerasten skole.

Et av tiltakene i handlingsplanen, rettet mot ansatte i kommunen som jobber med planlegging og tjenesteutvikling, er: Det skal utarbeides et eget ikon/symbol som markerer sider i planen der barn og unge har medvirket eller blitt hørt. Symbolet skal brukes av ALLE som skriver planer for kommunen, der barn og unge skal medvirke.

Les mer på kommunens nettside

[Handlingsplan Demokrati for barn og unge](#)

6 Barnehagens arbeidsmåter

Arbeidsmåtene skal ivareta barnas behov for omsorg og lek, fremme læring og dannelse og gi barn mulighet for medvirkning. Personalet skal ta i bruk varierte arbeidsmåter, og de skal tilpasses til enkeltbarn, barnegruppen og lokalmiljøet. Valg av arbeidsmåter gir muligheter for å gjøre barnehagens innhold spennende og variert. Arbeidsmåtene kan bidra til å skape engasjement, interesse og motivasjon og gir mulighet for å tilføre nye erfaringer og opplevelser i barnehagen. (Rammeplanen 2017, side 43)

For barnehagens egne arbeidsmåter, se kap. 8.

6.1 Progresjon

Progresjon i barnehagen innebærer at alle barna skal utvikle seg, lære og oppleve fremgang. Alle barna skal kunne oppleve progresjon i barnehagens innhold, og barnehagen skal legge til rette for at barn i alle aldersgrupper får varierte leke-, aktivitets- og læringsmuligheter. Personalet skal utvide og bygge videre på barnas interesser og gi barna varierte erfaringer og opplevelser. Barnehagen skal legge til rette for progresjon gjennom valg av pedagogisk innhold, arbeidsmåter, leker, materialer og utforming av fysisk miljø. Barn skal få utfordringer tilpasset sine erfaringer, interesser, kunnskaper og ferdigheter. (Rammeplanen 2017, side 44)

Barnehagens tiltak:

- COS er ett viktig verktøy som gir oss muligheten til å møte barna utifra de ulike behovene de har.
- Personalet har fokus på at arbeidet fra småbarn til skolestart skal bære preg av synlig utvikling, kvalitetsarbeid og ett adekvat læringsutbytte.
- Personalet har fokus på refleksjons- og evalueringsarbeid for å sikre progresjon.
- Personalet er bevisste deres roller som veiledere og støttende stillas for barna slik at de opplever mestring gjennom tilpassede utfordringer.

6.2 Digital praksis

Barnehagens digitale praksis skal bidra til barnas lek, kreativitet og læring. Ved bruk av digitale verktøy i det pedagogiske arbeidet skal dette støtte opp om barns læreprosesser og bidra til å oppfylle rammeplanens føringer for et rikt og allsidig læringsmiljø for alle barn. Ved bruk av digitale verktøy skal personalet være aktive sammen med barna. Samtidig skal digitale verktøy brukes med omhu og ikke dominere som arbeidsmåte. Barnehagen skal utøve digital dømmekraft og bidra til at barna utvikler en begynnende etisk forståelse knyttet til digitale medier. (Rammeplanen 2017, side 44)

Barnehagens tiltak:

- Personalet skal legge til rette for at barn utforsker, leker og lærer, og selv skaper noe gjennom digitale uttrykksformer.
- Personalet har kunnskap om hvordan de bruker digitale verktøy i arbeidet med barna.
- Personalet i barnehagen har retningslinjer for bruk av bilder, tekst og digitale medier i kommunikasjon med foresatte.
- Personalet bruker digitale verktøy til å eksperimentere og utforske fenomener, forsterke barns interesser og lek på alle avdelinger.

6.3 Kvalitetskjennetegn

Kvalitetskjennetegn er et refleksjonsverktøy som skal sikre at personalet jobber i tråd med rammeplan for barnehagen. Den enkelte barnehage bruker kjennetegn som er tilpasset sine satsingsområder.

Nordre Follo kommune har laget kvalitetskjennetegn innenfor områdene nedenfor.

- [Barnehagens allmennpedagogiske arbeid](#)
- [Barnehagens arbeid med språkmiljø](#)
- [Barnehagens arbeid med lekemiljø](#)
- [Barnehagens arbeid med ledelse av barnegruppa](#)
- [Barnehagens arbeid med foreldresamarbeid](#)
- [Barnehagens arbeid med demokrati og medvirkning](#)
- [Barnehagens arbeid med trygg og inkluderende tilvenning](#)
- [Barnehagens arbeid med trygt og godt barnehagemiljø](#)
- [Barnehagens arbeid med å forebygge vold og seksuelle overgrep](#)
- [Barnehagens arbeid med digital praksis](#)

Kvalitetskjennetegnene og retningslinjer for hvordan ansatte skal benytte dem ligger i kommunens interne kvalitetssystem.

7 Overganger

Plan for overgang barnehage – skole – SFO

Målet med planen er å skape trygghet for barnet gjennom tydelige og forutsigbare overganger gjennom hele livet. Planen skal gi en retning for virksomhetenes arbeid med overganger. Trygghet for barnet, en god tilknytning og nære relasjoner er viktig for barns læring og utvikling. Denne planen beskriver det viktigste i overgangen mellom ulike faser i barnas liv.

[Plan for overgang barnehage - skole/SFO](#)

7.1 Når barnet begynner i barnehagen

Barnehagen skal i samarbeid med foreldrene legge til rette for at barnet kan få en trygg og god start i barnehagen. Barnehagen skal tilpasse rutiner og organisere tid og rom slik at barnet får tid til å bli kjent, etablere relasjoner og knytte seg til personalet og til andre barn. Når barnet begynner i barnehagen, skal personalet sørge for tett oppfølging den første tiden slik at barnet kan oppleve tilhørighet og trygghet til å leke, utforske og lære. (Rammeplanen 2017, side 33)

Barnehagens tiltak:

- Barnehagen inviterer til tilvenningsdager i mai/juni i barnehagens åpningstid.
- Foreldrene vil også motta informasjon fra pedagogisk leder i forkant av oppstart.
- Barnet får tildelt en primærkontakt på avdeling ved oppstart.
- Barnehagen tilbyr minst 3 tilvenningsdager, men at det kan utvides etter barnets behov.

7.2 Overganger internt i barnehagen

Personalet skal sørge for at barn og foreldre får tid og rom til å bli kjent med barna og personalet når de bytter barnegruppe. (Rammeplanen 2017, side 33)

Barnehagens tiltak:

- Personalet legger til rette for tilvenningsdager før oppstartsdato på ny avdeling.
- Foreldre og barn får informasjon om ny avdeling og personalet i god tid før oppstart.

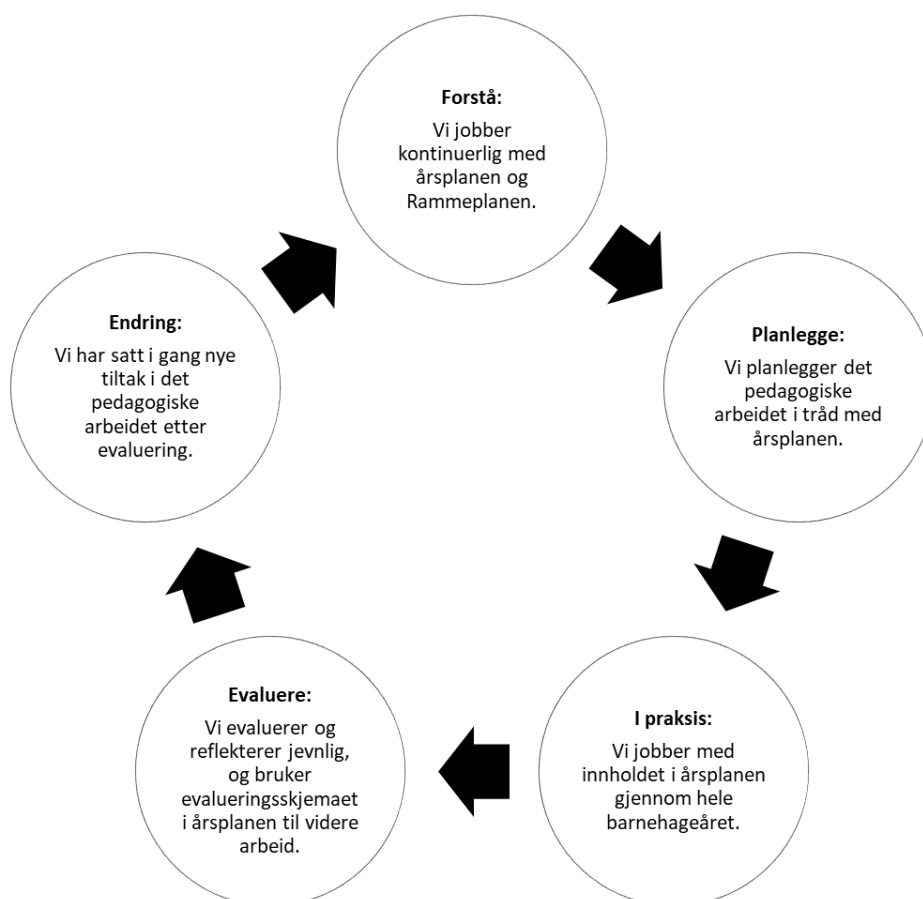
7.3 Overganger mellom barnehage og skole

Barnehagen skal i samarbeid med foreldre og skolen legge til rette for at barna kan få en trygg og god overgang fra barnehage til skole og eventuelt skolefritidsordning. (Rammeplanen 2017, side 33)

Barnehagens tiltak:

- Førskolebarna har egne tilrettelagte aktiviteter og innhold på avdelingen.
- Det er besøksdager på SFO og skole.
- Førskolebarna får tildelt fadder i forkant av oppstart.

8 Planlegging, vurdering og dokumentasjon

Planlegge

Planleggingen må baseres på kunnskap om barns trivsel og allsidige utvikling, individuelt og i gruppe. Den skal også baseres på observasjon, dokumentasjon, refleksjon, systematisk vurdering og samtaler med barn og foreldre. (Rammeplanen 2017, side 37)

Barnehagens tiltak:

- Pedagogiske arbeidet planlegges, vurderes og evalueres på planleggingsdager, i pedagogens plantid og i personal – og refleksjonsmøter.
- Personalet deler planer, dokumentasjon, bilder og vurdering av arbeidet deres gjennom digital kommunikasjon med foresatte.
- Personalet skal bruke tidligere erfaringer som grunnlag i planleggingen av barnehage hverdagen.
- Pedagogiske ledere planlegger det pedagogiske arbeidet med øvrige ansatte

Vurdere

Barnehagen skal jevnlig vurdere det pedagogiske arbeidet. Det betyr at det pedagogiske arbeidet skal beskrives, analyseres og fortolkes ut fra barnehagens planer, barnehageloven og rammeplanen. Hovedformålet med vurderingsarbeidet er å sikre at alle barn får et tilbud i tråd med barnehageloven og rammeplanen. (Rammeplanen 2017, side 38)

Barnehagens tiltak:

- Alle avdelinger gjennomfører brukerundersøkelser og lager tiltak ut ifra resultatet.
- Avdelingene vurderer eget arbeid fortløpende.
- Pedagogiske ledere gjennomfører halv- og helårs vurderinger for å kvalitetssikre deres pedagogiske innhold og arbeid.

Dokumentere

Dokumentasjon av personalets arbeid synliggjør hvordan personalet arbeider for å oppfylle kravene i barnehageloven og rammeplanen. Dokumentasjon av det pedagogiske arbeidet skal inngå i barnehagens arbeid med å planlegge, vurdere og utvikle den pedagogiske virksomheten. Dokumentasjon av det pedagogiske arbeidet kan gi foreldre, lokalmiljøet og kommunen som barnehagemyndighet informasjon om hva barn opplever, lærer og gjør i barnehagen, og om hvordan barnehagen oppfyller kravene i barnehageloven og rammeplanen. (Rammeplanen 2017, side 39)

Barnehagens tiltak:

- Avdelingens planer og dokumentasjon gjøres tilgjengelig på digital kommunikasjons plattform og fysisk på avdelingen.
- Personalet skal bruke faglige begreper når det skal dokumenteres, vurderes og i refleksjon.

9. Aktiviteter / Årshjul

Måned	Aktiviteter	Ferie og fridager
August	Oppstartsamtaler for alle nye barn.	14. og 15.august: planleggingsdager - barnehagen er stengt.
September	9.september – Foreldremøte. - Uke 38: Brannvernuka. - Oppstartsamtaler på Ametysten, Smaragden og Citrinen.	
Oktober	24.oktober – FN dagen, markering på avdelingene	
November	Foreldresamtaler for alle avdelingene.	14.november: planleggingsdager - barnehagen er stengt.
Desember	Det arrangeres Lucia markering, Nissefest og julebord.	24.desember til 4.januar: barnehagen er stengt
Januar		2.januar: planleggingsdager - barnehagen er stengt.
Februar	6.februar: Samenes nasjonaldag 28.februar: Fargefest	
Mars	21.mars: Rockesokk 26.mars: Påskelunsj	Påskeferie i uke 14. Barnehagen er stengt fom 30.mars tom 6.april
April	Foreldresamtaler for alle avdelingene.	
Mai	6.mai: Dugnad (værforbehold) 15.mai: 17.mai markering	1.mai: Barnehagen er stengt 14.mai: Barnehagen er stengt 25.mai: Barnehagen er stengt
Juni	11.juni: Sommerfest	
Juli		Uke 28 og 29: Barnehagen er stengt.

10. Plan for vurdering

Dette punktet omfatter både tiltakene for å nå målene i rammeplanen og barnehagens egne satsingsområder.

For å sikre at vi når målene i Rammeplanen for barnehagen og våre egne satsingsområder, jobber vi systematisk med planlegging, gjennomføring, refleksjon og vurdering av det pedagogiske arbeidet.

Tiltak vi bruker for å nå målene:

- **Felles pedagogisk plattform og årsplan:** Årsplanen er vårt styringsverktøy, og bygger på Rammeplanen, barnehagens verdigrunnlag og satsingsområder. Den gir retning for arbeidet gjennom hele året og brukes aktivt av personalet i planlegging og refleksjon.
- **Satsingsområder med tydelige mål:** Barnehagen har egne satsingsområder som for eksempel trygt og inkluderende miljø, relasjonskompetansen og språkstimulering. Vi utarbeider konkrete mål og tiltak knyttet til hvert område, og vurderer fremdrift og utvikling jevnlig.
- **Systematisk refleksjon og vurdering i personalgruppen:** Vi har faste møtepunkter der vi vurderer praksis opp mot Rammeplanens mål og våre egne prioriteringer. Dette skjer blant annet gjennom avdelingsmøter, personalmøter og planleggingsdager.
- **Observasjon og dokumentasjon:** De ansatte observerer barnas lek, samspill og utvikling, og bruker dette som grunnlag for å tilpasse det pedagogiske tilbudet. Observasjonene danner også grunnlag for refleksjon og vurdering i personalgruppen.
- **Foreldresamarbeid:** Vi legger til rette for dialog med foreldrene gjennom utviklingssamtaler, daglig kontakt og brukerundersøkelser. Foreldrenes innspill er viktige for vurdering og videreutvikling av barnehagens tilbud.
- **Samarbeid med eksterne fagmiljøer:** For å sikre kvalitet og utvikling, samarbeider vi med fagpersoner som PPT, helsestasjon, RVTS og andre relevante aktører. Vi deltar også i kompetanseheving og nettverk innen våre satsingsområder.

Vurderingsarbeidet bidrar til at vi stadig utvikler oss som lærende organisasjon. Det gir oss mulighet til å justere praksis, videreutvikle kvaliteten på det pedagogiske arbeidet og sikre at alle barn får et godt og inkluderende barnehagetilbud.

11. Kilder og referanser

Rammeplan for barnehagen (2017)

FNs barnekonvensjon

Barnehageloven (Lov om barnehager av 17. juni 2005)

Kommuneplan for Nordre Follo 2019–2030

Økonomi- og handlingsplan for Nordre Follo 2025–2028

CLASS – Classroom Assessment Scoring System

RVTS (Regionalt ressurscenter om vold, traumatisk stress og selvmordsforebygging)